

ประสิทธิผลของการใช้แอปพลิเคชันไลน์ต่อความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวของสตรีตั้งครรภ์แรกในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์

คำสำคัญ: แอปพลิเคชันไลน์ ความรู้ ทักษะ การปฏิบัติตัว สตรีตั้งครรภ์แรก อุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์

รัตนาภรณ์ ธนศิริจิรานนท์, ดลลักษณ์ โรจน์นวเสรี และคณะ
ห้องฝากครรภ์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ที่มาและความสำคัญ

ขณะตั้งครรภ์สตรีมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสรีรวิทยา ซึ่งมีผลต่อการทรงตัว ล้วนเป็นสาเหตุและปัจจัยส่งเสริมให้เกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์ได้ สถิติการเกิดอุบัติเหตุพบว่ามีจำนวนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี จากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ พบว่าอุบัติการณ์ของการเกิดอุบัติเหตุส่วนมากเกิดจากยานพาหนะ และการลื่นล้ม ตามลำดับ โดยพบได้ทุกกลุ่มอายุของสตรีตั้งครรภ์ อย่างไรก็ตามผลกระทบและความรุนแรงจะเกิดมากขึ้น เมื่ออายุครรภ์เข้าสู่ไตรมาสที่สาม และจากสถิติพบว่าสตรีตั้งครรภ์แรกจะเสี่ยงต่อการบาดเจ็บและการเกิดอุบัติเหตุมากกว่าครรภ์หลังถึง 3 เท่า ดังนั้นการให้ความรู้เพื่อให้เกิดทัศนคติและการปฏิบัติตัวในสตรีตั้งครรภ์แรกจึงมีความสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติตัวเพื่อให้เกิดพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม จากการทบทวนวรรณกรรมจึงพบว่าปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้เป็นเครื่องมือในการให้ความรู้ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ นับเป็นสื่อการเรียนรู้ทางสุขภาพที่เหมาะสมในยุคปัจจุบัน ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารได้ง่าย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากคือการสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันไลน์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่เป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิชั้นนำของประเทศไทย ที่ให้บริการ รักษาพยาบาลผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และผู้ป่วยฉุกเฉิน รวมถึงเป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสุขภาพที่ทันสมัยเข้ามาช่วยดูแลและให้บริการผู้รับบริการ ทั้งที่เป็นผู้รับบริการของโรงพยาบาลเอง รวมถึงให้บริการผู้รับบริการที่ได้รับการส่งต่อมาจากโรงพยาบาลต่าง ๆ ในเขตจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย ดังนั้นการนำเทคโนโลยี Line application เข้ามาช่วยในการให้ความรู้และดูแลสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์จะช่วยลดเวลาในการทำงานของพยาบาลผดุงครรภ์และบุคลากรทางสุขภาพในการดูแลผู้รับบริการที่เป็นสตรีตั้งครรภ์ และเชื่อว่าจะลดอุบัติการณ์และความเสี่ยงในการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง ภาวะทุพพลภาพ และการตายของแม่และเด็กได้

ผลการวิจัย

- 1.กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<.001$) ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<.05$)
- 2.กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<.001$) ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<.05$)

แผนการดำเนินงาน/ การนำไปใช้

ควรนำการให้ความรู้ในรูปแบบแอปพลิเคชันไลน์ไปใช้ในการดูแลสตรีตั้งครรภ์ทั่วไป เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในขณะตั้งครรภ์ และควรประยุกต์การให้ความรู้ในรูปแบบแอปพลิเคชันไลน์มาใช้ในการดูแลสุขภาพตนเองขณะตั้งครรภ์ในด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว สะดวกทุกที่ ทุกเวลาของสตรีตั้งครรภ์

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลของการใช้แอปพลิเคชันไลน์ต่อความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวของสตรีตั้งครรภ์แรกในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือสตรีตั้งครรภ์แรกที่มาฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือน เมษายน-มิถุนายน 2567 จำนวน 50 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 25 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภทคือ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์ แบบประเมินทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์ และแบบประเมินการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะตั้งครรภ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แอปพลิเคชันไลน์เกี่ยวกับการได้รับอุบัติเหตุของสตรีตั้งครรภ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิง

พรรณนา ทดสอบการกระจายของข้อมูลทุกชุดมีการกระจายแบบปกติ จึงใช้สถิติทดสอบค่าที่ Independent t-test และDependent t-test